

Fredsforskning

Holländaren, dr Paul van Tongeren är verksam inom fredsforskningsinstitutet *European Centre for Conflict Prevention* och har nära samarbete med bl a kolleger i Uppsala. Han höll ett seminarium i Caux inom Agenda for Reconciliation (MRA-nyttets redaktör var närvarande).

Dr van Tongeren intresserar sig för NGOs och det civila samhällets del i att förebygga väpnade konflikter och deltar i förberedelser för en FN-konferens om detta.

Det första, nödvändiga stadiet i en fredsprocess är upphörande av krigshandlingar. Detta är ofta spektakulärt och omgivet av publicitet. Nästa stadium gäller byggandet av den verkliga freden. Befolkningarna i de tidigare fiendliga länderna eller områdena måste få en ny inställning och fruktan övergå i lugn. Om rättvisa kan skipas och/eller bön om förlåtelse uttalas, och det framgår tydligt att orätt har begåtts, underlättas fredsbyggandet. Fredsstiftande i denna bemärkelse är en långvarig process där många människor behöver hjälpa till. Så kan freden befästas och bli varaktig.¹

Japan - Korea

Hiroshi Ishida är en ung man ur en av Japans få kristna (katolska) familjer. I Caux hade red. av MRA-nytt förmånen att intervjua honom i samband med "Peace-building Initiatives". Sedan ett år är han heltidsarbetare för MRA, och han kom snart underfund med att nästan alla i MRA i Japan var över 50 år. Mrs Soma har t ex fyllt 90 efter en lång försoningsgärning, då hon bl a inspirerat premiärministrar att be Japans tidigare fiender om förlåtelse för landets ogärningar i andra världskriget.

Emellertid ville Hiroshi gärna ha ett program för att göra MRA intressant för ungdomar. Han har därför sista året samlat ungdomar varje vecka kring ämnet "Vad är MRA?" och senare 50 - 60 studenter i Tokyo kring ämnet "Vad sker i världen?" Under februari - maj i år hölls så 2 st

¹ Se vidare t ex Galama A och van Tongeren P: Towards Better Peace-building Practice. Amsterdam 2002, European Centre for Conflict Prevention.

möten med 60 resp 57 ungdomar som deltagare, bland dem politiker och en man som arbetat med att oskadliggöra landminor i Kambodja, liksom i miljöarbetare. Många frågor om MRA uppstod, gruppdiskussionerna var livliga.

Odawara heter Japans centrum för MRA, och Hiroshi berättar om en konferens där i juni 2002 med 150 deltagare från 21 länder. Intresserade sponsorer möjliggjorde närvaro av ett högt antal ungdomar vid konferensen. Hiroshi märkte att många av dem förstod vad MRA står för och ville ta del i arbetet.

Det är fortfarande högaktuellt för japaner att be om förlåtelse för grymheter som deras landsmän begick under kriget på 1940-talet, särskilt i relationerna med Korea är detta en brännande fråga. I *Odawara* deltog Keiko Holmes, som tidigare bett f d krigsfångar om förlåtelse för vad de lidit under japanerna, detta har lett till att en del av dem kommit till Japan som gäster. Den engelska drottningen har gett henne en utmärkelse. - Hon bad nu Moder Park, en äldre högt ansedd koreansk kvinna, om förlåtelse. Andra föll ner på knä för att be om förlåtelse.

En del ungdomar undrade varför man skulle be om förlåtelse för vad som hänt för så länge sen. "Vi känner till historien - vad kan vi göra för framtiden??" Det försoningsarbete som Hiroshi planerar nu till hösten inkluderar en resa till Korea med unga japaner samt reformer på de båda ländernas historieböcker - man har nu i skolböckerna en helt olika bild av vad som hänt länderna emellan under åren kring 1940 - 1945.

Ett par japanska studenter väntades till Caux, och redan nu planerar man för att samla 10 - 15 japanska och koreanska ungdomar i *Odawara* en tid i juni 2003. Hiroshi tänker på vad dessa kan göra gemensamt efter att ha varit tillsammans i *Odawara*. Hans tankar går till länderna i Asien - Kambodja? Nordkorea?

Korea - Aktiv uthållighet

Enligt meddelande från presstjänsten i Caux talade moderatorn i USA-s presbyterianska kyrka, dr Syngman Rhee, den 15 juli om försoning mellan Nord- och Sydkorea. "Vi måste gå i den

riktningen, även om vi ej ser ljuset i tunneln," sade han. "Jag förpliktar mig till denna vandring." Han förespråkade "aktiv uthållighet." Samarbetet mellan Japan och Sydkorea kring World Cup i juni 2002 såg han som exempel på att det alltid finns hopp att fiender kan försonas.

Rhee var inbjuden att hålla det tredje föredraget i årets serie av "Caux Lectures". Han deltog därvid i konferensdagar inom programmet "Hopp för städerna" med temat att bygga grupper i samhället och bekämpa social isolering och uteslutning.

Rhee är också teologiprofessor i Richmond, Virginia, USA. Han föddes i Pyong Yang, Nordkoreas huvudstad. Regimen såg kyrkorna som ett hot om opposition. Fadern, en kristen präst, fängslades därför och dog i kommunistiskt fängelse. Modern lät då Syngman Rhee fly söderut med sin bror - de såg henne aldrig mer.

En svensk deltagare skriver här om sina intryck av Rhee och av Caux:

MÖTESPLATS PÅ TOPP- NIVÅ

Talaren – en nordkorean – står inför publiken. "I mitt land när vi vill visa vördnad tar vi av oss skorna när vi kommer till ett hem. Jag tar av mig skorna nu och kommer att tala till Er i strumplästen. Detta är en helig plats. En helig plats uppe på berget." Sedan tar talaren oss med 50 år tillbaks i tiden, när han som 19 åring flyr från Nordkorea fylld av revansch mot kommunisterna som dödat hans far. Fem år i koreakriget och sedan möjlighet att komma till USA och studera teologi. År av samarbete och kamp med Martin Luther King jr förändrar hans inställning. Försoning och förlåtelse. Hjälpa de förtryckta men också förtryckarna, som är fjättrade av sina inställningar. – "Jag har en dröm," säger talaren, "att koreaner från nord och syd en gång ska få mötas på denna heliga plats."

Någon föreslår, att alla som vill förplikta sig till försoning och fred tar av sina skor och kommer fram med dem. Tass, tass, tass. Snart är podiet fyllt med skor. Ingen går oberörd därifrån

En svensk flicka får chansen att studera teater i USA. Ett år var det tänkt, men det blev fler. Precis som i sagan finner hon sin prins där. "Prinsen och prinsessan" lär känna en mästerkock, som av någon okänd anledning är jättesugen på att lära sig baka. "Prinsessan" har bakkontakter, men det innebär en resa till Europa. Och visst får mästerkocken baka så det stå härliga till, men han får något mer också. Han träffar den ena intressanta människan efter den andra. "Märkligt att man kan få så många vänner på ett och samma ställe från så många länder och med så skiftande erfarenhet," funderar han. Samtalen i mindre grupper provocerar gamla inställningar och större möten belyser märkliga händelser i delar av världen vår mästerkock ännu inte besökt. Efter åtta dagar går resan tillbaks till USA med en ny syn på världen och det egna livet och en stilla undran vad som kommer att hända näst. "Det känns som om detta är bara början."

Denna heliga plats, denna mötesplats. Hit har många kommit och med många olika motiv. Tydligen spelar det ingen större roll. Poängen är kanske hellre om man bestämmer sig för att fånga in vad som rör sig runt en och själv sända ut signaler av egna erfarenheter. Det är helt möjligt att komma till denna mötesplats och lämna den fattigare än när man kom. Valet är fritt. Och frestelserna här har många ansikten. En chans att visa sig på styva linan och briljera med inhämtad kunskap. Spännande möten både personliga och grupper. Varför inte fylla almanackan rejält så inget missas. Och måltiderna inte att förglömma. Bra att planera så det inte blir något vakuum. Men stillheten är lika närvarande. "Herren är min herde, mig skall intet fattas." Omöjligt att veta allt som pågår här uppe på berget och ännu mindre om allt som pågår i varje människas inre. Men Gud vet. Han har en plan. Att våga ge plats för den kan krävas en del mod, utrymme (både fysiskt och själsligt) och tillförsikt. Stillheten är porten till denna värld. Det jag såg genom springan i porten räcker en lång väg. Men inte hela vägen.

Upplevt i Caux, Schweiz.

Jan Franzon, Falun